

Amza Pellea

S-a „cufundat în stele și în nori și-n ceruri nalte“ — pentru totdeauna — unul dintre cei mai îndrăgiți și mai populari actori ai generației noastre.

Este greu de conceput că Nea Mărin nu mai există !

Soarta, care se arătase atât de generoasă cu el, l-a pus piedica prea devreme și prea dur — într-un chip cumplit de nedrept.

Colegi de facultate și de teatru, prieteni la cataramă de-o viață, „fratele mai mare“, cum se intitula, ia cu el în neființă cel mai frumos capitol din viața noastră ; căci, odată cu moartea lui, o bucățică din sufletul nostru, al fiecăruia, s-a rupt și a pornit acolo departe, însoțindu-l în tăcere, cu nespusă tandrețe.

Era atât de viu, atât de tonic, atât de plin de umor spontan de cea mai bună calitate ! Muncitor până la epuizare, talentat dar modest. Întotdeauna egal cu el însuși, prietenos și cald ca o zi luminoasă de vară. A avut un suflet de copil în

care nu puteau să încapă decît puritate, cinste, bunătate și generozitate. Cît despre spirit, a fost înzestrat cu o inteligență excepțională — deopotrivă profundă, ascuțită și plină de înțelepciune. A slujit arta Thaliei trudind din greu, cu o răbdare pătimașă, a înfruntat greutățile, puternic, mergînd înainte, mereu înainte, chinuit, ca un artist adevărat, de neastîmpăr, însetat de perfecțiune și sublim — un brad falnic, o săgeată ișnită pentru totdeauna în sus, un năvalnic val hotărît să-și sfarme pieptul de stînci. A trăit și a iubit viața cu nesaț. O inimă prea mare, ca să poată bate prea mult !

Partener ideal, și-a împărțit succesele cu noi cu simplitatea cu care, în studenție sau în nenumăratele turnee, ne împărțeam mîncarea.

N-am auzit pe cineva birfindu-l, și dacă vreunul — poate — l-a învidiat, a făcut-o, desigur, cu admirație și respect.

În cinematografie, va rămîne de neuitat în Decebal, Mihai Viteazul, Ipu, Petrescu din Puterea și Adevărul sau Nea Mărin miliardar. În teatru, spectacole ca Bunbury, Gilcevilă din Chioggia, Ani de pribegie (Teatrul Național din Craiova), Umbra, Șeful sectorului suflele, Interesul general, Croitorii cei mari din Valahia, Nic-Nic, iar mai recent și ultimul Procesul (Teatrul de Comedie), Comoara din deal, A treia țepă (Teatrul Național din București) vor rămîne pentru public, dar mai ales pentru noi, cei care am jucat alături de el, veșnic vii, pentru că, prin dăruirea lui, Amza și-a cîștigat dreptul la nemurire.

De o deosebită gingășie sufletească, de dragul poeziei, Amza a scris versuri minunate, fără să se numească poet. De dragul tinereții, a fost dascăl la Institut — adorat de studenții pe care și el îi iubea ca pe copiii lui — fără să se întituleze profesor universitar. De dragul naturii, a fost mare vîntător și pescar. Iar de dragul nostru, ne făcea să ne tăvălim de ris cînd devenea marele povestitor mincinos.

Ne-am încăierat de nenumărate ori în Croitorii..., ne-am iubit șapte ani în Nic-Nic, m-a înșelat și m-a părăsit de sute de ori în Platonov — unde, cînd afla de sinuciderea mea, rostea plîngînd, în acel unic și sfișietor registru tragic-comic cehovian : „Sașenka, Sașenka, să-mi faci tu mie una ca asta.“... Cînd i-am văzut trupul neînsuflețit și atît de marcat de oribila suferință, mi-a venit, printre lacrimi, să-i șoptesc : „Amzule, să ne faci tu nouă una ca asta !“.

Simt că lui Amza nu-i putem spune „adio“, ci numai „la revedere“. Cine știe, cîndva, într-un ram înflorit, într-un bob de griu, într-o toartă de lut, într-o picătură de ploaie sau într-un fir de iarbă — cine știe... cîndva, poate, ne vom reîntîlni.

Sanda TOMA